

Cultuurnota gemeente Bladel 2014-2018

Cultuur kleurt de gemeente

Samenvatting

De gemeenteraad heeft in de keuzenota cultuur 2014 de volgende prioriteiten gegeven ten aanzien het cultuurbeleid voor de komende jaren:

- Prioriteit 1: cultuureducatie
- Prioriteit 2: cultuur inzetten voor lokale beleidsdoelen
- Prioriteit 3: actieve cultuurparticipatie (amateurkunst)
- Prioriteit 4: cultureel erfgoed en volkscultuur (bestaande kwaliteiten)
- Prioriteit 5: passieve cultuurparticipatie (cultuurbeleving)

In het beleid voor 2014-2018 zullen de volgende actiepunten verder worden uitgewerkt:

Ten aanzien van Prioriteit 1:

- Behoud en verdere versterking van cultuurpost Bladel als schakel tussen cultuuraanbieders en onderwijs;
- De brug slaan tussen cultuureducatie en natuur- en milieueducatie;
- De brug slaan tussen cultuureducatie en techniek/het bedrijfsleven;
- Meer inzet van de bibliotheek op school.

Ten aanzien van Prioriteit 2:

- De stimuleringsregeling cultuurinnovatie wordt medio 2015 omgebouwd tot een regeling waarbij culturele initiatieven die lokale beleidsdoelen nastreven financieel worden ondersteund.
- Betrek kunstenaars en culturele instelling actief bij Bladelse ontwikkelingen en uitwerking van de speerpunten uit het raadsprogramma, de transities rond jeugd, zorg en inkomen en de bevordering van duurzaamheid e.d.

Ten aanzien van Prioriteit 3:

- evaluatie van de bezuinigingen op het muziekonderwijs medio 2016.

Ten aanzien van Prioriteit 4:

- behoud en versterking van erfgoededucatie

Ten aanzien van Prioriteit 5:

- reorganisatie bibliotheek de Kempen medio 2015
- regionale (ambtelijke) samenwerking op het gebied van cultuur en podiumkunsten
- evaluatie gemeenschapshuizen medio 2015

1. Aanleiding

De laatste cultuurnota is in 2006 vastgesteld. Op 20 september 2012 heeft de raad van de gemeente Bladel deze nota geëvalueerd. Hierbij zijn met name de instrumenten geëvalueerd die de gemeente hanteert om invulling te geven aan het cultuurbeleid, te weten de subsidies, de cultuurprijs, de stimuleringsregelingen cultuureducatie en cultuurinnovatie en het faciliteren in de vorm van o.a. het in stand houden van gemeenschapshuizen. Tevens is het besluit genomen om de evaluatie te betrekken bij de op te stellen keuzenota voor het nieuw te ontwikkelen cultuurbeleid.

Naast de door de raad uitgesproken verwachting dat er een nieuwe cultuurnota wordt geschreven en dat de evaluatie hierbij betrokken zal worden, zijn er ook maatschappelijke veranderingen die nopen tot een nieuwe cultuurnota. Te denken valt aan:

- de landelijke, provinciale en lokale bezuinigingen die in verband met de crisis op subsidies aan culturele voorzieningen en activiteiten zijn doorgevoerd de afgelopen jaren;
- de veranderende verhouding tussen overheid en de culturele sector;
- het maatschappelijke belang van cultuureducatie en talentontwikkeling zoals dat o.a. in de beleidsvisie van de rijksoverheid is uitgesproken;
- de decentralisaties van een aantal belangrijke taken naar de gemeente per 1-1-2015, waarbij ook een transformatieproces wordt nagestreefd gericht op het anders met elkaar omgaan tussen burgers/cliënten, professionals, instellingen en gemeente. Cultuurinstellingen en activiteiten op het gebied van cultuur kunnen een rol spelen bij dit transformatieproces;
- ontwikkelingen binnen de gemeente de afgelopen jaren b.v. MFA-ontwikkeling, het stopzetten van de cultuurprijs, het oprichten van de marktplaats cultuureducatie e.d.

In de beleidsbrief "aandachtspunten voor een gemeentelijke cultuurbeleid" van februari 2014 geeft de VNG aan dat gemeenten de grootste subsidiënt van cultuur zijn. Zij gaven volgens het CBS in 2011 € 1736 miljoen netto uit aan cultuur en hebben tot op heden slechts ongeveer 4% daarop bezuinigd. Volgens de VNG staan gemeenten voor een moeilijke opgave gelet op taakverzwaringen en kortingen op te decentraliseren taken en op het gemeentefonds. Daarnaast zijn er bedreigingen door cultuurbezuinigingen van Rijk en provincies, terwijl veel burgers niet meteen prioriteit geven aan cultuur. Maatschappelijke vraagstukken op bijvoorbeeld het gebied van zorg, maatschappelijk verantwoord ondernemen, energie- en voedselvoorziening, krimp of vergrijzing worden steeds complexer.

Voor de aanpak van deze vraagstukken groeit het belang van creativiteit en innovatie. Cultuur blijft onderdeel van een maatschappelijke agenda, en daar waar de maatschappij verandert moet het cultuurbeleid mee veranderen. In deze beleidsnota wordt prioriteit gegeven aan de maatschappelijke waarde van cultuur en aan het belang van creativiteit.

2. Waarom cultuurbeleid?

Allereerst zijn kunst en cultuur op zich van belang voor een zinvolle en plezierige vrijetijdsbesteding, voor artistieke expressie en ontwikkeling. Cultuur is belangrijk in de samenleving en bepaalt in grote mate hoe een samenleving van mensen eruit ziet en wordt beleefd. Cultuur verbindt en kan bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken

Cultuur is een breed begrip. Onder cultuur wordt verstaan kunsten, media en erfgoed. Voorbeelden van uitingsvormen van cultuur zijn theater, muziek, mode, beeldende kunst en vormgeving, literatuur, architectuur, monumenten, archeologie, musea, radio en televisie. Ook cultuureducatie is onderdeel van cultuurbeleid.

Vanuit het brede scala aan culturele voorzieningen en activiteiten komt de vraag naar een visie op cultuur. Om te komen tot een beleidskader dat de komende jaren richting geeft binnen cultuur, moeten keuzes gemaakt worden in wat we als gemeente willen met cultuur: wat vindt de gemeente belangrijk en hoever reikt de ambitie.

Het maatschappelijk belang van kunst en cultuur kan op verschillende manieren in verband worden gebracht met diverse beleidsterreinen. Hoewel er geen wettelijke verplichting aan ten grondslag ligt, kan het voor een gemeente waardevol zijn om cultuurbeleid te ontwikkelen en uit te voeren:

Op het gebied van veiligheid:

Verschillende studies¹ laten zien dat deelname aan culturele activiteiten in de buurt leidt tot een groter gevoel van veiligheid in en tevredenheid met de woonomgeving. Ook leidt het tot meer vertrouwen in de gemeenschap en in de gemeenschappelijke identiteit. Jongeren die deelnemen aan culturele activiteiten zijn minder vaak crimineel en het percentage voortijdig schoolverlaters is lager.

Op het gebied van participeren in de samenleving:

Cultuur is een sterk middel om de maatschappelijke deelname en gemeenschapsvorming te bevorderen. Want in toneelclubs, koren, blaasorkesten en leesclubs ontmoeten mensen elkaar. Ze leven hun passie uit en maken zichzelf én anderen daar blij mee. Cultuur en cultuureducatie kunnen goed inzet worden ten behoeve van participatie. Denk bijvoorbeeld aan zinvolle dagbesteding, scholing en (vrijwilligers)werk.

Op het gebied van jeugd:

Cultuureducatie draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling van kinderen en jongeren: het versterkt hun binding met verleden, heden en de eigen omgeving. Het is een middel tot expressie, persoonlijke ontplooiing en maatschappelijke betrokkenheid. Ook heeft cultuureducatie een positieve invloed op leren. Kinderen die een muziekinstrument leren bespelen, hebben minder moeite met lezen en kunnen beter luisteren in een rumoerige klas. Ook is er een positief verband tussen muziekles en de score in algemene niveautoetsen.

Op het gebied van onderwijs:

Vanaf 2014 zijn scholen wettelijk verplicht om voor alle kinderen passend onderwijs te verzorgen, dus ook voor leerlingen met een beperking of achterstand. Cultuureducatie heeft als meerwaarde dat meerdere intelligenties worden aangesproken waardoor alle kinderen tot hun recht komen.

Op het gebied van gezondheid:

Culturele activiteiten in de buurt leidt tot meer zelfvertrouwen, meer sociale contacten en een groter gevoel van veiligheid in en tevredenheid met de woonomgeving. Ook komt uit onderzoek² naar voren dat mensen die deelnemen aan culturele activiteiten zich gelukkiger voelen en gezonder zijn, zowel mentaal als fysiek, en dat kunst en cultuur een positieve invloed hebben op de gezondheid en genezing van patiënten.

---

¹ Marlet, Gerard (2010), Muziek in de stad, Het belang van podiumkunsten, musea, festivals en erfgoed voor de stad en O'Connor, C.C. (2007), The effect of Arts Education on student achievement and attainment. Graduate School of Arts & Sciences at Georgetown University, Washington DC

² Marlet, Gerard; Poort, Joost en Laverman, Floks (2007), De kunst van investeren in cultuur. Stichting Atlas voor Gemeenten, Amsterdam en Rollins, Judy e.a. (2009), Het State of the Field Report van de Society for the Arts in Healthcare in de USA, The Joint Commission and University of Florida Center for the Arts in Healthcare

Op het gebied van economie:

Uit onderzoek³ blijkt dat investeren in cultuur de lokale economie stimuleert, banen genereert en bijdraagt aan innovatie, educatie en een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Gebleken is dat meer culturele voorzieningen leidt tot meer hoogopgeleiden en dat dat weer leidt tot groei van de werkgelegenheid.

Verder hebben wijken met veel kunst en cultuur een hogere vastgoedwaarde dan wijken zonder deze voorzieningen. Ook monumenten hebben een sterke positieve invloed op de waarde van het omliggende vastgoed. Daarnaast levert cultuur extra inkomsten voor een gemeente, onder andere via het toerisme.

Met goede voorzieningen van kunst en cultuur wordt de aantrekkelijkheid van de gemeente versterkt, voor de bestaande inwoners, maar ook voor mogelijk nieuwe inwoners, ondernemers, kunstenaars en galeriehouders.

---

³ Geppert, J. & Geppert, P (2008), De economische waarde van de cultuursector in de provincie Limburg en de buurregio's. Provincie Limburg, Maastricht en Noordman H. en van Dijk G. (2009), De economische bijdrage van amateurkunst en kunsteducatie

3. Afbakening

Kunst en cultuur liggen dicht bij andere beleidsterrein, zoals recreatie en toerisme. Er zijn overlappingen, maar er zijn ook verschillen. Het is daarom van belang om de scheiding tussen beide beleidsterreinen duidelijk te maken.

Tot het terrein van het kunst- en cultuurbeleid rekent de gemeente in deze nota o.a.:

- beeldende kunst: schilder- en tekenkunst, fotografie, beeldhouwkunst, moderne media, kunst in de openbare ruimte
- podiumkunsten: theater, muziek, dans, filmkunst
- literatuur: boeken, gedichten, strip
- cultuureducatie
- cultureel erfgoed: monumenten, landschappen, religieus erfgoed, volkscultuur, archieven, archeologie, cultuurhistorische verenigingen

Het gaat in deze visie bijvoorbeeld niet om de ontwikkeling of organisatie van recreatieve, toeristische activiteiten of het opzetten van activiteiten in het kader van de Wmo, maar eerder om de bijdrage die vanuit kunst en cultuur aan deze activiteiten geleverd kunnen worden.

4. Kaders en trends

4.1. Landelijke kaders en trends

Speerpunten rijksbeleid 2013-2016

De Rijksoverheid heeft voor de periode 2013- 2016 de volgende speerpunten voor het cultuurbeleid:

- Cultuureducatie: zo veel mogelijk kinderen en jongeren komen in aanraking met de rijkdom van cultuur.
- Vernieuwing en talent: kunstinstellingen krijgen de mogelijkheid kunst te ontwikkelen en te laten zien die nog niet bij een breed publiek bekend is.
- Ondernemerschap: instellingen versterken hun band met (mogelijke) financiers, boren andere inkomstenbronnen aan en zoeken nieuwe markten. Op die manier vergroten zij hun inkomsten.
- Internationalisering: de culturele sector heeft mogelijkheden om zich internationaal te presenteren. Bijvoorbeeld door uitwisseling van kunst of in kunst- en cultuurprogramma's.

In de beleidsvisie van minister Jet Bussemaker "Cultuur beweegt – De betekenis van cultuur in een veranderende maatschappij" wordt over *21st century skills* gesproken: het vermogen om in te spelen op veranderingen, met creatieve en inventieve oplossingen. Creativiteit en in innovatie zijn voorwaarden voor de verdere groei van de kennissamenleving.

De rijksoverheid wil ook na de bezuinigingen een substantiële rol blijven spelen als ondersteuner van cultuur. Hiermee moet de kwaliteit, de spreiding, de toegankelijkheid, de diversiteit en het behoud van cultuur gewaarborgd worden. Naast deze meer specifieke taak, heeft de overheid een bredere rol in het stimuleren van de waarde van cultuur voor de samenleving. Dat doet zij samen met andere overheden, private partijen en het maatschappelijk middenveld.

Bestuurlijk kader cultuur en onderwijs

Minister Bussemaker, staatssecretaris Sander Dekker (Onderwijs) en de voorzitter van de PO-Raad Rinda den Besten tekenden op 16 december 2013 met de wethouders van 33 grote gemeenten en 10 gedeputeerden cultuur en onderwijs het 'Bestuurlijk kader cultuur en onderwijs'.

Op dit moment zijn er voor het primair onderwijs wel culturele kerndoelen, maar geen leerlijn en geen toetsing. Een eerste verbeteringslag wordt gemaakt in het kader programma 'Cultuureducatie met kwaliteit 2013-2016' van de minister, het IPO en de VNG. En voor het voortgezet onderwijs zijn het vak culturele en kunstzinnige vorming en de cultuurkaart onlangs door het kabinet veilig gesteld. Het 'Bestuurlijk kader cultuur en onderwijs 2013-2023' bouwt daarop voort, want het gaat om een proces van lange adem en commitment van alle betrokkenen. Het kader is de noodzakelijke 'stip op de horizon'.

Het bestuurlijk kader moet een lokale vertaling krijgen in overeenkomsten tussen de gemeenten, scholen en culturele instellingen over tijd, geld en middelen. Ook PABO's en kunstvakopleidingen kunnen daarbij betrokken worden. De G33 en de provincies hebben de taak op zich genomen om dit bevorderen in de andere gemeenten. Er is een kleine landelijke taskforce die lokaal voorlichting kan geven, terwijl het betrokken rijksfonds en kennisinstituut landelijk ondersteuning bieden.

Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen

Op 17 januari 2014 heeft de minister de ontwerpwet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen aan het parlement aangeboden, die in 2015 van kracht moet worden. De wet legt de Rijksrol in de landelijke digitale bibliotheek vast. Daarnaast reguleert de wet functies en activiteiten waaraan de lokale bibliotheek invulling moet geven om deel te nemen aan het landelijke netwerk.

Erfgoedwet

Thema's die men van rijkswege op het oog heeft voor de Erfgoedwet zijn onder andere de criteria voor aanwijzing van rijksmonumenten en roerend erfgoed, vervreemding en afstoting van publiek dus ook gemeentelijk bezit, verkoop van voorwerpen die thans vallen onder de Wet tot behoud van cultuurbezit (bescherming cultureel erfgoed in privaat bezit), de sturingsrelatie met de rijksmusea (wettelijke taak en financiën) en de kwaliteitsborging archeologie. Hierbij wordt de verhouding met andere wetten zoals de Omgevingswet bij monumenten in acht genomen. Het is thans nog onduidelijk of de Archiefwet in de nieuwe wet wordt geïntegreerd.

Stimuleringsregelingen

Zoals boven al genoemd zijn belangrijke beleidsspeerpunten van het Rijk: cultuuronderwijs, creatieve industrie, talentontwikkeling en digitalisering (met name bij archieven en openbare bibliotheken). Ook de samenwerking tussen musea wordt gestimuleerd. Voor lokale overheden en instellingen is daarbij vooral het vol-

gende van belang. Het cultuuronderwijs houdt een financiële en beleidsmatige stimulans via het eerder genoemd programma "Cultuureducatie met kwaliteit" in het primair onderwijs, terwijl ook de Brede impuls combinatiefuncties inclusief de cultuurcoaches behouden blijven. Voorts heeft het Rijk besloten om de (afgeslankte) cultuurkaart en het vak culturele en kunstzinnige vorming in het voortgezet onderwijs te handhaven.

Bezuinigingen en de veranderende houding van burgers en culturele instellingen

Het was niet te vermijden dat de cultuursector deelgenoot zou worden van bezuinigingen nodig om de financiering van de bankencrisis en de recessie te financieren, wat geresulteerd heeft in een bezuiniging van ruim 20% op de nationale cultuurbegroting. In de centrale beleidsbrief uit 2011 van de voormalige Staatssecretaris voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, gepubliceerd onder de titel "Meer dan kwaliteit", wordt gesproken over een beleidsombuiging. Het in de naoorlogse periode tot stand gekomen cultuurbeleid voldoet niet meer, zo staat er te lezen. Door maatschappelijke ontwikkelingen als de individualisering en de toenemende keuzevrijheid is het draagvlak voor de huidige wijze van financieren afgenomen. De culturele sector is te afhankelijk geworden van overheidssubsidies en is daardoor te zeer los komen te staan van publiek en ondernemerschap. Culturele instellingen moeten minder afhankelijk gaan opereren van overheidsmiddelen en daardoor flexibeler en krachtiger worden.

Dit komt overeen met de trends die in de cultuursector waarneembaar zijn.

- Cultuurconsumenten vertonen zapedgedrag en zoeken in het aanbod naar (uitingen van) identiteit en authenticiteit.
- Maatschappelijk is de beweging richting minder verzorgingsstaat en meer eigen verantwoordelijkheid voor burgers en medeverantwoordelijkheid van verenigingen e.d.
- Regionalisering. In het licht van bezuinigingen zijn steeds meer overheden aan het zoeken, hoe enerzijds basisvoorzieningen voor de eigen inwoners operationeel kunnen worden gehouden en anderzijds voor specifiek aanbod zoals theaters en musea naar regionale taakverdeling (met andere gemeenten) kan worden gezocht.
- Onder druk van bezuinigingen worden culturele organisaties gedwongen minder afhankelijk te worden van subsidies en meer draagvlak te zoeken bij bedrijfsleven (sponsoring) en de bevolking (hogere particuliere bijdragen, meer vrijwilligerswerk).

4.2. Provinciale kaders en trends

Cultuuragenda 2013-2020 Noord-Brabant

De provincie streeft naar:

- *een cultureel systeem met een brede basis*: een cultureel systeem dat zich overal in Brabant laagdrempelig manifesteert waardoor Brabanders, van jong tot oud, als vanzelf kennismaken met cultuur;
- *een cultureel systeem dat toegankelijk is*: naast de vanzelfsprekendheid van kennismaking, moet elke Brabander de mogelijkheden hebben en zich uitgenodigd voelen om vervolgstappen te zetten in zijn/haar culturele ontwikkeling;
- *een cultureel systeem met een (internationaal) toonaangevende top*: talenten moeten zich in onze provincie naar de top kunnen ontwikkelen. Een top die op internationaal niveau meedoet. Met spraakmakende programma's rond ons cultureel erfgoed en vitale herbestemmingen van cultuurhistorische complexen. Met onderscheidende kunstenaars en creatieve hotspots met aanzuigende werking. Met een creatieve industrie die aansluit op de belangrijke internationale netwerken.

De provincies hebben te maken gehad met een incidentele en structurele korting op het provinciefonds. In het Algemeen kader interbestuurlijke verhoudingen cultuur tussen Rijk, IPO en VNG is vervolgens in 2012 het volgende afgesproken: cultuur is een kerntaak van provincies waar dit de lokale belangen overstijgt. Zij zijn verantwoordelijk voor bovengemeentelijke coördinatie op regionaal niveau. Provincies zetten zich in voor de diversiteit en spreiding van culturele voorzieningen in de regio en zijn verantwoordelijk voor de financiering van provinciale collecties. Bij cultuureducatie spelen de provincies een rol in de tweedelijns ondersteuning (zoals via de Kunstbalie die het zg. kunstmenu voor scholen samenstelt), in het bevorderen van de kwaliteit door deskundigheidsbevordering en in de regionale spreiding. Provincies blijken dit Algemeen kader in de praktijk verschillend in te vullen.

De provincie Noord-Brabant is overtuigd van de brede waarde van cultuur en heeft cultuur daarom tot kerntaak benoemd.

4.3. Lokale kaders en trends

Cultuurnota gemeente Bladel 2006

In de startnotitie Cultuurnota Gemeente Bladel is geschetst op welke wijze het college tot een nieuwe cultuurnota wilde komen. In die startnotitie is aangegeven dat het college in samenspraak met het "veld" de huidige situatie in beeld zal brengen en vervolgens aan de raad zal vragen om richting te geven aan het nieuwe cultuurbeleid.

De startbijeenkomst met het veld werd gehouden op 17 november 2004 in het gemeentehuis.

Aan de hand van 5 stellingen is gediscussieerd om een indruk te krijgen van de richting die het veld aan het nieuwe cultuurbeleid wenst te geven. Deze stellingen waren:

1. Cultuurbeleid moet meer gericht zijn op vernieuwing dan op instandhouding.
2. Cultuurbeleid moet gericht zijn op het betrekken van nieuwe doelgroepen.
3. Veel deelnemers, veel subsidie. Weinig deelnemers, weinig subsidie.
4. De gemeente moet (toekomstig) cultuurbereik vergroten door meer aandacht te geven aan cultuureducatie.
5. De gemeente moet de bemoeienis met cultuur beperken tot het scheppen van randvoorwaarden.

Uit de startbijeenkomst en de gesprekken met de werkgroep kwamen vijf elementen naar voren:

- vernieuwing
- cultuureducatie
- cultuurdeelname
- voorwaarden en subsidiering
- kunst

Concreet heeft dit onder andere geresulteerd in de volgende regelingen:

Cultuurprijs

Voor inwoners en plaatselijke organisaties, instellingen en verenigingen die zich op het gebied van kunst en cultuur op opmerkelijke wijze verdienstelijk hebben gemaakt voor de Bladelse gemeenschap, is de gemeentelijke cultuurprijs ingesteld (deze is inmiddels afgeschaft door bezuinigingen).

Stimuleringsregeling cultuureducatie

Van kunst en cultuur geniet je méér naarmate de kijker of luisteraar ook begrip heeft van - en voor - die vorm van cultuur. Om als gemeente een bijdrage te leveren aan het uitgangspunt cultuureducatie heeft de gemeente een stimuleringsregeling cultuureducatie. De regeling heeft als doel cultuureducatie op scholen voor primair onderwijs te stimuleren. Scholen kunnen voorstellen voor cultuureducatieprojecten indienen, maximaal 50% van de projectkosten kunnen door de gemeentelijke bijdrage worden gedekt. Op basis van het aantal leerlingen geldt er een maximum bijdrage per school.

Stimuleringsregeling cultuurinnovatie

Om invulling te geven aan de uitgangspunten vernieuwing, cultuurdeelname en kunst heeft de gemeente een stimuleringsregeling cultuurinnovatie. Via deze regeling kunnen projecten worden ondersteund die een bijdrage leveren aan vernieuwing en/of cultuurdeelname en/of openbare beeldende kunst. De initiatieven voor deze projecten kunnen worden genomen door cultuurmakers en cultuurdragers. De maximum bijdrage per project of activiteit is € 1.500. De middelen kunnen worden aangewend voor uiteenlopende activiteiten en projecten. Gedacht kan worden aan literaire activiteiten, culturele contacten en uitwisselingen, (multidisciplinaire) voorstellingen en manifestaties, de aanschaf van kunstwerken, etc. Het belangrijkste doel van de regeling is dat er cultuuruitingen mee mogelijk worden gemaakt die anders niet zouden kunnen worden gerealiseerd

Evaluatie cultuurnota gemeente Bladel 2006

Uit de evaluatie van de cultuurnota 2006 die de raad heeft vastgesteld komen de volgende zaken naar voren:

1. met de subsidiëring van verenigingen die actief zijn op het gebied van cultuur is cultuurdeelname vergroot.
2. de cultuurprijs is tot 2011 uitgereikt; wegens bezuinigingen wordt vanaf 2012 deze prijs niet meer toegekend.
3. de middelen voor de stimuleringsregeling cultuureducatie worden vanaf 2009 met instemming van het onderwijs ingezet voor de Marktplaats Cultuureducatie en de daarbij aangestelde cultuurcoördinator. De Marktplaats levert een grote bijdrage aan cultuureducatie op het primair en voortgezet onderwijs.
4. het budget voor cultuurinnovatie is door de jaren heen niet volledig benut.

5. de gemeenschapshuizen worden met een subsidie in stand gehouden, waardoor vele culturele verenigingen hier gratis van gebruik kunnen maken.
6. De hal van het gemeentehuis is een geschikte locatie gebleken voor exposities.

Een belangrijke uitkomst van de evaluatie is daarmee het belang dat wordt gehecht aan het beleidsinstrument subsidie (t.b.v. de verenigingen, t.b.v. de Marktplaats cultuureducatie en t.b.v. de instandhouding van gemeenschapshuizen) bij het vormgeven van het gemeentelijk cultuurbeleid de afgelopen jaren.

Bezuinigingen cultuur

Ook in de gemeente Bladel zijn bezuinigingen doorgevoerd. In de perspectiefnota 2013 is ten aanzien van de bezuinigingsmaatregelen besloten om het budget muzikale vorming op het onderwijs te halveren en het subsidieplafond voor de rugzakregeling terug te brengen van € 140.000,- naar € 100.000,-, alsmede de subsidies aan de muziekverenigingen met 10% te verlagen. Voor de bibliotheek is een taakstellende bezuiniging van 3% afgesproken.

5. Keuzenota cultuurbeleid 2014 gemeente Bladel

5.1. Enquêtes t.b.v. de keuzenota 2014

In december 2013 en januari 2014 zijn ten behoeve van het nieuwe te ontwikkelen cultuurbeleid een tweetal enquêtes uitgezet: een algemene enquête voor alle inwoners van de gemeente, en een enquête specifiek gericht op verenigingen en professionele kunstbeoefenaars (voor enquêtes, respons en uitkomsten: zie bijlagen).

De meest relevante uitkomsten van de enquête voor alle inwoners zijn:

- er is meer aandacht op cultureel gebied voor de ouderen dan voor de jongeren;
- een meerderheid vindt dat er voldoende accommodaties zijn voor repetities en uitvoeringen;
- er is géén duidelijke wens dat de gemeente zich moet profileren als kunstgemeente;
- een kleine meerderheid vindt dat de gemeente meer aandacht mag besteden aan erfgoededucatie.

De meest relevante uitkomsten van de enquête gericht op verenigingen en professionele kunstbeoefenaars:

- de volgende doelstellingen worden van belang geacht: “het in stand houden van dat wat we aan kunst en cultuur hebben”, “behoud en onderhoud van voor de gemeenschap waardevolle culturele objecten en voorzieningen”, en “het toegankelijk maken en houden van cultuur voor zoveel mogelijk inwoners”
- bezuinig niet verder op de subsidies muziekverenigingen en muziekonderwijs;
- er wordt al flink samengewerkt tussen verenigingen onderling en tussen verenigingen en kunstenaars, en deze samenwerking heeft ook een meerwaarde voor het culturele klimaat;
- er zijn voldoende mogelijkheden om culturele activiteiten voor jongeren te verbinden aan culturele activiteiten voor ouderen;
- er zijn voldoende mogelijkheden om mensen met een beperking te laten deelnemen aan culturele activiteiten.

De meest relevante uitkomsten voor beide enquêtes:

- een kleine meerderheid vindt dat de gemeente al voldoende aandacht schenkt aan cultuur;
- een duidelijke meerderheid vindt dat de gemeente zich in hoofdzaak moet richten op het *stimuleren* en *financieel ondersteunen* van culturele activiteiten;
- een grote meerderheid vindt dat het onderwijs een belangrijke rol speelt bij deelname aan cultuur, en dat cultuureducatie een speerpunt moet zijn van cultuurbeleid;
- in het cultureel aanbod van de gemeente wordt vooral een bioscoop gemist.

De uitkomsten van deze enquêtes zijn gebruikt om tot verdere invulling te komen voor de keuze nota.

5.2. Ambitieniveau en rol gemeente

De door de gemeente beoogde effecten en producten van het kunst- en cultuurbeleid kunnen liggen op verschillende ambitieniveaus.

- Effecten en producten met een *laag* ambitieniveau zijn gemakkelijk en op kortere termijn te realiseren (b.v. verlenen subsidies culturele verenigingen).
- Effecten en producten op een *middelbaar* ambitieniveau zijn minder gemakkelijk te realiseren (b.v. ontwikkelen nieuw festival).
- Effecten en producten op een hoog ambitieniveau zijn op een moeilijke wijze en gedurende een langere periode te realiseren (b.v. bouwen nieuwe theaterzaal).

Hoe moeilijker de activiteit is te realiseren, hoe meer financiële middelen, inzet en tijd nodig zijn.

Gelet op de uitkomsten van de enquête, waarin naar voren komt dat de rol van de gemeente inzake cultuur vooral dient te liggen op het niveau van het stimuleren en het financieel ondersteunen, wordt voorgesteld uit te gaan van een laag en middelbaar ambitieniveau, en de reeds beschikbare middelen voor de uitvoering van het kunst- en cultuurbeleid als basis te nemen.

De gemeente houdt zich niet bezig met de inhoudelijke beoordeling of bemoeienis met de kwaliteit van kunst of cultuur en zorgt eerst en vooral voor de culturele basisinfrastructuur.

5.3. Strategieën

In deze keuzenota zijn vijf strategieën nader uitgewerkt, en geeft verheldering wat de voors en tegens zijn om voor een bepaalde strategie te kiezen, mede op basis van de uitkomsten van de enquêtes. De centrale vraag daarbij is: **welke strategieën kiest de gemeente Bladel om zich te profileren als een aantrekkelijke gemeente op het gebied van kunst en cultuur voor haar eigen inwoners en/of bezoekers van buiten de gemeente?**

In het onderstaande de vijf strategieën:

Strategie 1: actieve cultuurparticipatie (amateurkunst)

Argumenten vóór
➤ Een aanzienlijk deel van de geënquêteerden is lid van een culturele vereniging en participeert actief op het gebied van cultuur. Een aantal geeft aan dat de gemeente zuinig moet zijn op onze verenigingen. Om actieve cultuurparticipatie te behouden en uit te bouwen is het van belang dat de gemeente dit stimuleert en financieel blijft ondersteunen. Dit is in lijn met de evaluatie van de cultuurnota 2006, waar het belang van behoud van de subsidies aan de verenigingen en de instandhouding van de gemeenschapshuizen wordt onderstreept.
➤ Laagdrempelige voorzieningen en laagdrempelige tarieven bevorderen de sociale cohesie en geven zinvolle dagbesteding aan ouderen.
➤ Uit de evaluatie cultuurnota 2006 is gebleken dat cultuurdeelname wordt vergroot met de subsidiëring van verenigingen die actief zijn op het gebied van cultuur.
➤ Samenwerking tussen verenigingen moet worden gestimuleerd en ondersteund worden om het culturele klimaat in de gemeente te versterken.
Argumenten tégen
➤ Een meerderheid (67,06%) van de geënquêteerden geeft aan niet beperkt te worden in deelname aan culturele activiteiten door de kosten ervan; dit is een argument om actieve cultuurparticipatie vooral bij burgers en verenigingen te laten, en niet (te) veel de nadruk te leggen op het financieel ondersteunen van amateurkunst door de gemeente.

Strategie 2: passieve cultuurparticipatie (cultuurbeleving)

Argumenten vóór
➤ Cultuurbeleving kan worden gezien als een belangrijke en aangename invulling van de vrije tijd. Een aanzienlijk deel van de geënquêteerden heeft het afgelopen jaar dan ook een of meerdere culturele activiteit bezocht, zowel binnen de gemeente Bladel als daarbuiten.
➤ In het cultureel aanbod wordt vooral het filmaanbod gemist, en in mindere mate ook het podium- en festivalaanbod. Meer actieve inzet vanuit de gemeente om dit aanbod te vergroten maakt de gemeente aantrekkelijker als cultuurgemeente, waarbij minder bewoners gedwongen zijn het aanbod buiten de gemeente te zoeken.
➤ Inzet op cultuurbeleving maakt de gemeente aantrekkelijker voor bezoekers van buiten
➤ Uit het beschikbaar stellen van de hal van het gemeentehuis als expositieruimte is gebleken dat er behoefte is aan dergelijke ruimten
Argumenten tégen
➤ Deelname aan culturele activiteiten wordt volgens veel geënquêteerden doorgaans niet belemmerd door de kosten ervan, laat dus ook initiatieven op het gebied van cultuurbeleving vooral bij cultuurprofessionals en cultuurbezoekers liggen, en leg niet (te) veel nadruk op het financieel ondersteunen van vormen van passieve cultuurparticipatie.
➤ De gemeente is te klein om een totaalprogramma te bieden; op het gebied van cultuurpodia en festivals moet dit samen met de regiogemeenten worden benaderd
➤ Een meerderheid van de geënquêteerden is van mening dat de gemeente Bladel zich niet hoeft te profileren als kunstgemeente

Strategie 3: cultuureducatie

Argumenten vóór:
➤ Het onderwijs is een belangrijke ingang voor cultuurdeelname bij kinderen en als basis voor hun verdere leven.
➤ Een ruime meerderheid van de geënquêteerden vindt de verbinding tussen onderwijs en cultuur belangrijk
➤ De huidige opzet van Marktplaats Cultuureducatie (Cultuurpost Bladel) en bijbehorende coördinatie worden gewaardeerd door kinderen, ouders en leerkrachten en levert een goede bijdrage aan cultuureducatie op het primair en voortgezet onderwijs.
➤ Veel van de geënquêteerden vinden dat er onvoldoende aandacht is op cultureel gebied voor de jeugd, mede ook afgezet tegen de aandacht die er is op cultureel gebied voor de ouderen.
Argumenten tégen:
➤ Cultuureducatie is een taak van het onderwijs. De gemeente behoort zich niet te bemoeien met de inhoud van het onderwijs.

Strategie 4: cultureel erfgoed en volkscultuur (bestaande kwaliteiten)

Argumenten vóór:
➤ Een kleine meerderheid van de geënquêteerden vindt dat er meer aandacht moet zijn voor erfgoededucatie
➤ Een ruime meerderheid van de geënquêteerde instellingen vindt het behoud en onderhoud van voor de gemeenschap waardevolle culturele objecten en voorzieningen van groot belang.
➤ Inzet op cultureel erfgoed maakt de gemeente aantrekkelijker voor bezoekers van buiten
Argumenten tégen
➤ Louter inzetten op bestaande kwaliteiten kan culturele vernieuwing afremmen.

Strategie 5: cultuur inzetten voor lokale beleidsdoelen

Argumenten vóór:
➤ Cultuurdeelname wordt vergroot terwijl tevens andere waardevolle maatschappelijke doelen worden behaald
➤ Een grote meerderheid van de geënquêteerde verenigingen ziet mogelijkheden om mensen met een verstandelijke beperking te laten deelnemen aan culturele activiteiten
➤ Een grote meerderheid van de geënquêteerde verenigingen ziet mogelijkheden om culturele activiteiten voor jongeren te verbinden met culturele activiteiten voor ouderen
➤ Deze strategie past binnen de veranderende rol die gemeente, verenigingen en burgers moeten innemen ten aanzien van de decentralisaties rond zorg, werk en jeugd.
Argumenten tégen
➤ Kunstdeelname wordt hier instrumenteel ingezet, maar moet vooral doel op zich zijn, ongeacht of dit tot sociaal wenselijke resultaten leidt (l'art pour l'art).

5.4. Voorkeur stuurgroep

De stuurgroep Cultuurpost Bladel, die bij de ontwikkeling van het cultuurbeleid als klankbordgroep heeft opgetreden, heeft aangegeven de voorkeur te geven voor de strategieën “cultuureducatie” en “cultuur inzetten voor lokale beleidsdoelen”. De stuurgroep vindt het belangrijk dat er vooral wordt ingezet op de jeugd, maar heeft wel benadrukt dat kennismaken met vormen van cultuur door kinderen pas het begin is, en dat ook een verdieping moet plaatsvinden: kinderen en jongeren die zich duurzaam verbinden aan culturele activiteiten, en kinderen die creatief leren denken en handelen als basis voor talentontwikkeling, het voorkomen van achterstanden en het creëren van betere perspectieven op de arbeidsmarkt in de toekomst.

5.5. Voorkeur raad

De raad heeft in haar vergadering van 26 juni 2014 een top 5 aangebracht in de strategieën. De strategieën dienen in onderstaande volgorde van belang benaderd te worden, met daarbij tevens de opdracht om zo veel mogelijk de integraliteit tussen de strategieën te bewaken:

- Prioriteit 1: cultuureducatie
- Prioriteit 2: cultuur inzetten voor lokale beleidsdoelen
- Prioriteit 3: actieve cultuurparticipatie (amateurkunst)
- Prioriteit 4: cultureel erfgoed en volkscultuur (bestaande kwaliteiten)
- Prioriteit 5: passieve cultuurparticipatie (cultuurbeleving)

De raad geeft dus net als de stuurgroep prioriteit aan “cultuureducatie” en aan “cultuur inzetten voor lokale beleidsdoelen”, maar wil ook een verdere uitwerking van de overige strategieën in dit beleidsplan.

In het raadsbesluit is de prioritering voor “*cultuureducatie*” als volgt gemotiveerd:

Cultuureducatie vormt de basis voor het leren over kunst en het beoefenen van culturele activiteiten, en is daarmee voorwaardenscheppend voor alle vormen van passieve en actieve cultuurbeleving. Met cultuureducatie worden kinderen en jongeren aangemoedigd om later een keuze te kunnen maken voor een zinvolle en plezierige tijdsbesteding en leren zij belangstelling, erkenning en waardering te hebben voor kunst, voor elkaar, voor elkaars werk en voor het cultureel erfgoed in hun omgeving. In breder perspectief wordt daarmee tevens een basis gelegd voor samenwerking, talentontwikkeling en creativiteit. Inzetten op cultuureducatie is ook in lijn met het in december 2013 ondertekende convenant “Bestuurlijk kader Cultuur en Onderwijs” tussen het ministerie van OCW, de PO raad, gemeenten en provincies. Ook uit de enquêtes voor zowel burgers als verenigingen is gebleken dat de koppeling tussen cultuur en onderwijs centraal moet staan in het cultuurbeleid.

In de gemeente is tot tevredenheid van het onderwijs en cultuurpartners al enkele jaren de cultuurcoördinator van de cultuurpost Bladel actief, die tal van activiteiten ontwikkelt om Bladelse kinderen in contact te brengen met kunst en cultuur. Ter illustratie enkele cijfers van 2013:

- 1181 leerlingen van 7 basisscholen maken gebruik van het kunstmenu, met als doel kinderen te laten kennismaken met de verschillende kunstdisciplines en cultureel erfgoed;
- 4600 clickmagazines (met een naschools programma op het gebied van cultuur en sport) zijn verspreid onder 1600 kinderen;
- 210 kinderen hebben meegedaan aan 22 culturele clickbelevissen;
- 1560 kinderen hebben deelgenomen aan erfgoededucatie;
- cultuurpost Bladel heeft samengewerkt met 27 cultuuraanbieders;
- vijf netwerkbijeenkomsten zijn georganiseerd voor de interne cultuurcoördinatoren van de scholen.

In het raadsbesluit is de keuze voor “*cultuur inzetten voor lokale beleidsdoelen*” als volgt gemotiveerd:

Met het hanteren van subsidies heeft de gemeente bij uitstek een beleidsmiddel in handen om culturele activiteiten te belonen die gekoppeld kunnen worden verschillende lokale beleidsdoelen, b.v. het inzetten van vrijwilligers, gezondheidsbevordering, participatie van gehandicapten etc. Er is sprake van een “win-win”-situatie waarbij culturele activiteiten lokale beleidsdoelen bevorderen, en omgekeerd. Deze strategie past dan ook goed binnen de veranderende rol die gemeente, verenigingen en burgers innemen ten aanzien van de decentralisaties rond jeugd, werk en zorg, waarbij ondersteuning zo dicht mogelijk en met behulp van het voorliggende veld wordt geboden, waar participatie van (kwetsbare) burgers in de lokale samenleving wordt ondersteund en wordt ingezet op preventief beleid om problemen op de langere termijn te voorkomen. Vanwege het sociale, bindende en vormende karakter van cultuur, is cultuur bij uitstek een instrument om in te zetten bij de (nieuwe) taken van de gemeente.

6. Uitwerking strategieën

In dit hoofdstuk worden de strategieën in volgorde van belang (zie 5.5.) uitgewerkt.

In deze uitwerking worden geen direct meetbare resultaten benoemd. Dit wekt de verwachting dat deze resultaten ook echt gemeten kunnen worden, en cultuur laat zich op een aantal vlakken niet gemakkelijk meten. Meetbare resultaten komen wel aan de orde bij de verantwoording van subsidies, b.v. waar het gaat over het aantal uitgevoerde activiteiten of aantallen deelnemers e.d.

6.1. Cultuureducatie

6.1.1. Definitie

Globale beschrijving

Het maken van kunst is onlosmakelijk verbonden met het leren van en over kunst, met inbegrip van de technische vaardigheden om een kunstvorm te beoefenen. Cultuureducatie laat (jonge) mensen kennismaken met kunst- en cultuuruitingen en verdiept het inzicht daarin.

Doel

Jongeren komen op de scholen in aanraking met kunst en cultuur en krijgen kennis, kunde en vaardigheden op dit gebied. Zij worden aangemoedigd om later een keuze te kunnen maken voor een zinvolle en plezierige tijdsbesteding en zij leren belangstelling, erkenning en waardering te hebben voor de kunst, voor elkaar, voor elkaars werk en voor het cultureel erfgoed van hun omgeving. Zo wordt voor straks een basis gelegd voor binding, sociale cohesie, samenwerking, talentontwikkeling en creativiteit.

Doelgroep

Deze strategie richt zich op de jeugd van de basisscholen en van scholen voor het voortgezet onderwijs in de gemeente Bladel. Jongeren hebben een heel leven voor zich, waarin zij veel plezier en profijt kunnen hebben van een goede culturele ontwikkeling. Dit heeft op zijn beurt weer een positieve uitstraling naar de Bladelse samenleving

Mogelijke effecten

Ontwikkeling creativiteit; ontdekking van talenten en stimuleren verdere ontwikkeling; samenwerking scholen onderling en met culturele instellingen; opstap naar deelname aan het verenigingsleven.

Rol gemeente

Aanstellen/financieel ondersteunen cultuurcoördinator, financieel ondersteunen en stimuleren cultuuractiviteiten voor de jeugd, stimuleren samenwerking tussen onderwijs en verenigingen/cultuurprofessionals.

6.1.2. Stand van zaken

Cultuurpost Bladel

Burgemeester en wethouders hebben in 2009 besloten een marktplaats cultuureducatie in te stellen. De provincie heeft bij de totstandkoming van de marktplaatsen bijgedragen aan de kosten.

Op de marktplaats wordt de vraag vanuit het onderwijs en het aanbod cultuur aan elkaar gekoppeld. De marktplaats, in de persoon van een coördinator, is een plek waar het aanbod van instellingen, verenigingen, zelfstandige kunstenaars en particuliere docenten wordt afgestemd op de vraag die de scholen hebben. De vraag vanuit het onderwijs staat centraal, maar de marktplaats heeft ook een taak om het aanbod transparant te maken ten behoeve van andere vragers (inwoners en culturele verenigingen) uit de gemeente.

De marktplaats is de makelaar cultuureducatie voor het onderwijs met een overzicht van het aanbod en contacten met lokale aanbieders van kunst- en cultuur- en erfgoededucatie op diverse terreinen. De makelaar heeft ook een aanjaagfunctie via het verstrekken van informatie over landelijke en provinciale ontwikkelingen op het gebied van subsidies, cultuur en educatie. De aanbieders kunnen professionele instellingen zijn (zoals muziekschool, bibliotheek, musea), particuliere docenten, individuele kunstenaars en verenigingen voor amateuristische kunstbeoefening.

De coördinator zorgt voor een breed en kwalitatief aanbod van cultuureducatieve producten voor scholen die in overeenstemming zijn met de vraag van de scholen en de mogelijkheden van de cultuuraanbieders.

Daarbij biedt de coördinator zowel de scholen als de cultuuraanbieders ondersteuning. De contacten van de marktplaatscoördinator met de scholen zullen vooral lopen via de leerkrachten die de cursus tot interne cultuurcoördinator hebben gevolgd.

Daar waar nodig zijn er ook contacten met directies, besturen en schoolteams. De marktplaatscoördinator is enkele dagdelen per week persoonlijk bereikbaar en biedt via de website (www.cultuurpostbladel.nl), bulletins en telefoon inzicht in vraag en aanbod.

Voor afstemming, besluitvorming en budgetbeheer is binnen de marktplaats de stuurgroep cultuurpost Bladel ingericht. De stuurgroep bestaat uit de volgende personen:

1. vertegenwoordiger primair onderwijs;
2. vertegenwoordiger voortgezet onderwijs;
3. vertegenwoordiger cultuuraanbieders amateurs;
4. vertegenwoordiger cultuuraanbieders professioneel;
5. cultuurcoördinator;
6. directeur kunsteducatiecentrum;;
6. onafhankelijk voorzitter;
7. adviseur gemeente.

De huidige cultuurcoördinator is niet in dienst bij de gemeente maar bij Art4you kunsteducatie. Voor de resultaten en activiteiten wordt verwezen naar hoofdstuk 5.5.

6.1.3. *Beleid voor de komende jaren*

Inzetten op cultuureducatie In het boekje “gemeentelijke cultuuragenda 2014” van Kunsten '92, een landelijke belangenvereniging voor kunst, cultuur en erfgoed, worden de volgende zaken genoemd om talent en creativiteit te versterken:

- Zorg dat scholen cultuureducatie structureel opnemen in het lespakket, zoals dat ook is afgesproken met de Rijksoverheid;
- Stimuleer een duurzame en structurele aanpak voor binnen- en buitenschools cultuuronderwijs. Investeren in doorlopende en samenhangende programma's loont;
- Behoud de diversiteit en kleinschaligheid van kunstbeoefening, dat is de voedingsbodem voor het creatieve klimaat in de gemeente. Zorg dat het creatieve onderwijs aansluit op het culturele aanbod van de regio;
- Maak en houd basisvoorzieningen zoals bibliotheken en culturele centra voor iedereen bereikbaar, desnoods door ze te combineren met andere voorzieningen.

Met de komst van de cultuurpost Bladel, de medewerking van alle scholen in de gemeente daarbij, en financiële ondersteuning van bibliotheken en laagdrempelige gemeenschapshuizen wordt al goed gehoor gegeven aan bovenstaande punten.

Wel kan de rol van de cultuureducatie verder worden versterkt. In de stuurgroep cultuurpost Bladel zijn de volgende zaken aangedragen:

- Er kan een brug worden geslagen tussen cultuur-/erfgoededucatie en natuur- en milieueducatie. De klemtoon ligt hierbij op de verbinding tussen natuur en cultuur, waarbij natuur en milieu gezien worden als een duurzame plaats om te leven – een habitat – waaraan ook historische, culturele, politieke, economische, emotionele aspecten verbonden zijn. Vaak vormt het landschap een eerste aanknopingspunt. Er is in oriënterende zin al een gesprek op gang gekomen tussen het Waterschap de Dommel, het Pius X-college en het primair onderwijs.
- Er kan een brug worden geslagen tussen cultuureducatie en techniek. Zonder techniek is er geen kunst en zonder creatief denken geen techniek. Stimuleer en ondersteun samenwerkingsprojecten tussen cultuur, innovatieve bedrijven en andere sectoren. Deze initiatieven zullen verder binnen cultuurpost Bladel worden vormgegeven, in samenspraak met techniekcoördinatoren van de scholen in Bladel, zodat een kruisbestuiving kan plaatsvinden en cultuur kan worden ingezet als “bindmiddel” tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven. Binnen de brainportregio Eindhoven zijn er legio mogelijkheden om deze kruisbestuiving vorm te geven.

Verder moet worden gedacht aan versterking van erfgoededucatie bij jeugdigen (zie ook 6.4.) en het stimuleren van de Bibliotheek op school, die het mogelijk maakt lezen en leesplezier zo dicht mogelijk bij kinderen te brengen (zie ook 6.5.).

Bovenstaande ontwikkelingen sluiten aan op het toekomstperspectief “de talentvolle gemeente”, zoals dat wordt geschetst in “Meedoen is de kunst” van de Raad voor cultuur⁴.

6.2. *Cultuur inzetten voor lokale beleidsdoelen*

6.2.1. *Definitie*

Globale beschrijving

Cultuur wordt ingezet voor het beleid dat de gemeente heeft vastgesteld, of nog moet inzetten in het kader van de nieuwe gemeentelijke taken binnen de Wmo, Participatiewet en Jeugdwet. Deelname aan kunst en cultuur en de inzet van het verenigingsleven en professionals daarbij kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan:

⁴ Raad voor cultuur (2014), Meedoen is de kunst, advies over actieve cultuurparticipatie

1. *participatie* en zinvolle tijdsbesteding van bepaalde doelgroepen, zoals kwetsbare jeugd, eenzame ouderen, mensen met een lichamelijke of verstandelijke beperking, mensen met gedragsproblemen, mensen met schulden of een laag inkomen, mensen zonder werk.
2. *bewustwording* en preventie van maatschappelijke problemen. Cultuur is hier geen doel op zich, maar een instrument ter bevordering van de sociale cohesie, het bespreekbaar maken van maatschappelijke problemen en het verkleinen van deze problemen.

Doel

Kwetsbare burgers laten participeren in de maatschappij en bewustwording van maatschappelijke problemen door middel van culturele activiteiten

Doelgroep

De specifieke doelgroepen die in het gemeentelijk beleid of in de wetgeving worden benoemd, o.a. jeugd (b.v. preventieve taak jeugdgezondheid), licht verstandelijk beperkten, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, kwetsbare ouderen, mantelzorgers e.d.

Mogelijke effecten

Versterking sociale cohesie; afname kosten dagbesteding; toename cultuurparticipatie; een plezierige tijdsbesteding voor kwetsbare burgers; voorkomen maatschappelijke problemen; bewustwording etc.

Rol gemeente

Stimuleren, faciliteren en financieel ondersteunen van cultuuractiviteiten die participatie en/of bewustwording bevorderen, ondersteunen vrijwilligers binnen verenigingen en instellingen.

6.2.2. Stand van zaken

Landelijk zijn al goede voorbeelden te vinden waarbij kunst en cultuur de beleidsdoelen van de gemeente ondersteunen en versterken. In de "*gemeentelijke cultuuragenda 2014*" staan diverse voorbeelden genoemd, zoals:

- Een iPad-applicatie waarmee ouderen met dementie herinneringen kunnen ophalen en in contact blijven met hun dierbaren;
- Een dansprogramma voor Parkinsonpatiënten;
- Stadslab Leiden: een denktank van duizend creatieve vrijwilligers die de gemeente gevraagd en ongevraagd adviseert over de verbetering van de publieke ruimte en mogelijke culturele initiatieven;
- Het Kunstenlab in Deventer: een organisatie die zich actief inzet om kunst een relevante rol te geven in maatschappelijke kwesties en daarbij veel verbindingen legt met het bedrijfsleven.

Ook Leeuwarden moet in dit kader vermeld worden. In 2018 mag deze stad de titel "culturele hoofdstad van Europa" dragen. In het winnende bidbook wordt cultuur omschreven als de ideale schakel tussen de verschillende beleidsvelden. Kunst en cultuur wordt zelfs als aanjager gebruikt om daarmee het onderwijs te verbeteren, de werkgelegenheid te vergroten en participatie te bevorderen. Leeuwarden grijpt kunst en cultuur aan om al die gebieden in beweging te krijgen.

In de gemeente Bladel heeft het inzetten van cultuur voor lokale beleidsdoelen al een bescheiden plek gekregen. Zo is bijvoorbeeld een toneelstuk over dementie uitgevoerd door lokale toneelvereniging De Eenakter met de financiële ondersteuning van de gemeente, is er een alcoholpreventieproject geweest bij een jeugdcarnavalsvereniging uit Casteren, en heeft er een actie tijdens het Totaalfestival plaatsgevonden waarbij bezoekers een ansichtkaart versturen naar bewoners van woonzorgcentrum Floriaan.

6.2.3. Beleid voor de komende jaren

In "de gemeentelijke cultuuragenda" staan de volgende stappen die genomen kunnen worden om cultuur in te zetten voor lokale beleidsdoelen:

- Betrek kunstenaars en culturele instellingen actief bij de zoektocht naar oplossingen voor de grote vraagstukken in de komende jaren, zoals ruimtelijke ordening, duurzaamheid, zorg en welzijn.
- Definieer de sterke culturele punten waarmee de gemeente zich profileert en betrek deze actief bij het beleid;
- Maak goede afspraken met andere overheden en zoek naar matching van middelen;
- Stimuleer en ondersteun samenwerkingsprojecten tussen cultuur, bedrijfsleven en sectoren als zorg, onderwijs en dorpsontwikkeling;
- Laten beleidsambtenaren en wethouders over de grenzen van hun eigen vakgebied heenkijken.

Vertaald naar deze beleidsnota kunnen de volgende actiepunten ter hand te worden genomen:

- Bouw de stimuleringsregeling cultuurinnovatie medio 2015 om tot een regeling waarbij initiatieven die lokale beleidsdoelen ondersteunen financieel kunnen worden ondersteund. De bestaande middelen (€ 4.000,-) zijn dan beschikbaar voor deze aangepaste regeling.
- betrek kunstenaars en culturele instelling actief bij Bladelse ontwikkelingen en uitwerking van de speerpunten uit het raadsprogramma zoals de ontwikkeling van MFA's, de visievorming en verdere uitwerking van de transitie rond jeugd, zorg en inkomen, de bevordering van duurzaamheid e.d.

6.3. Actieve cultuurparticipatie

6.3.1. Definitie

Globale beschrijving

In dit beleidsplan wordt onder actieve cultuurparticipatie amateurkunst bedoeld, d.w.z. het beoefenen van kunst uit passie en liefhebberij, zonder daarmee primair in het levensonderhoud te willen voorzien. Amateurkunst is terug te vinden in de beeldende kunst, dans, muziek, schrijven en toneel.

Doel

Mogelijkheden versterken voor een zinvolle en plezierige tijdsbesteding, ruimte voor creativiteit, uiting en ideevorming, versterking van de sociale cohesie, talentontwikkeling en leukere, meer uitgebreide evenementen.

Doelgroep

Deze strategie richt zich op alle inwoners van de gemeente, waarbij met name jongeren tot en met 23 jaar speciale aandacht krijgen en waarbij aandacht is voor eenzaamheidsbestrijding bij ouderen vanaf 65 jaar. Jongeren hebben een heel leven voor zich, waarin zij veel plezier en profijt kunnen hebben van een goede culturele ontwikkeling. Dit heeft op zijn beurt weer een positieve uitstraling naar de Bladelse samenleving.

Mogelijke effecten

Een plezierige tijdsbesteding voor de inwoners; actieve participatie; bevordering sociale cohesie; ontwikkeling creativiteit; erkenning van elkaar en elkaars werk etc.

Rol gemeente

Financieel ondersteunen verenigingen, faciliteren verenigingen door het beschikbaar stellen van ruimten, stimuleren samenwerking tussen verenigingen, ondersteunen vrijwilligers binnen de verenigingen.

6.3.2. Stand van zaken

Een aanzienlijk deel van het beschikbare cultuurbudget wordt besteed aan muziekonderwijs, de muziek- en toneelverenigingen en de financiële medewerking aan de viering van volksfeesten. De subsidies hebben vooral actieve cultuurparticipatie als doelstelling. Ook de vrijwilligerondersteuner van de gemeente zet zich voor dit doel in, zoals tevens het in stand houden en toegankelijk maken van de gemeenschapshuizen als doel heeft culturele activiteiten van clubs en verenigingen mogelijk te maken.

Uit de evaluatie van het cultuurbeleid en de enquêtes komt duidelijk naar voren dat deze subsidies gewaardeerd worden en een positieve bijdrage leveren aan het culturele klimaat van de gemeente Bladel.

Zoals in de meeste gemeenten, zijn ook in deze gemeente de cultuursubsidies niet gespaard gebleven van bezuinigingen. In de perspectiefnota 2013 is bij de bezuinigingsmaatregelen ervoor gekozen om het budget voor muzikale vorming op scholen te halveren en het budget voor de rugzakregeling te brengen op € 100.000,- per 2015. Tevens worden de subsidies van de muziekverenigingen in 2 jaar tot 10% verlaagd.

6.3.3. Beleid voor de komende jaren

Met de bezuinigingen is ervoor gekozen de pijn te verdelen tussen ouders, verenigingen en het onderwijs, maar wel op zo'n manier dat vormen van muzikale en culturele vorming voor de jeugd toegankelijk blijven en dat er een stimulering in de vorm van subsidie overeind blijft. Het is echter niet denkbeeldig dat een bezuiniging bij de een op nadelige wijze doorwerkt bij de ander. Zo kan het terugbrengen van muzikale vorming in het basisonderwijs ertoe leiden dat de werving van nieuwe jeugdleden bij de muziekverenigingen achterblijft. De raad heeft daarom in 2014 gevraagd om de consequenties van de getroffen bezuinigingsmaatregelen inzichtelijk te maken. Omdat de maatregelen echter pas in 2015 worden doorgevoerd, is de raad voorgesteld in 2016 de consequenties van de bezuinigingsmaatregelen in samenhang met elkaar te evalueren. Afhankelijk van deze evaluatie kan dan worden bekeken of tot een andere verdeling van middelen moet worden overgegaan of dat regelingen moeten worden aangepast.

Vanwege de uitkomsten van de evaluatie zal in dit beleidsplan niet worden aangestuurd op drastische wijzigingen of verdergaande bezuinigingen ten aanzien van de subsidies ter stimulering van de actieve cultuurparticipatie en het beschikbaar stellen van ruimten in de gemeenschapshuizen. Dit neemt niet weg dat de

financiële situatie van de gemeente, bijvoorbeeld naar aanleiding van het doorvoeren van de decentralisatietaken per 1-1-2015, de raad ook in de toekomst voor de keuze stelt verdere bezuinigingen op het gebied van cultuur door te voeren.

6.4. Cultureel erfgoed en volkscultuur

6.4.1. Definitie

Globale beschrijving

Sporen uit het verleden in het heden die zichtbaar en tastbaar aanwezig zijn, maken deel uit van het cultureel erfgoed. Dat kunnen voorwerpen zijn, archeologische vondsten, archieven, monumenten en landschappen, maar ook het daaraan verbonden immaterieel erfgoed, zoals verhalen, gewoonten of rituelen.

Doel

Ontwikkeling en het mooi houden van de gemeente en haar cultureel erfgoed, zoals monumenten, landgoederen, archeologie en religieus erfgoed. Maar ook het in stand houden van de volkscultuur, zoals verhalen uit het verre verleden, gewoonten, gebruiken en rituelen. Dit zorgt ervoor dat er kennisoverdracht plaatsvindt van de historie van de omgeving van de ene generatie op de andere generatie. Hiermee wordt de eigen identiteit vergroot en het bewustzijn dat men zuinig moeten zijn op het erfgoed, dat door de eeuwen heen tot stand is gekomen.

De aandacht voor het cultureel erfgoed en voor de volkscultuur creëert kansen op het gebied van maatschappij, ruimte, toerisme en economie.

Doelgroep

Deze strategie richt zich op inwoners van de gemeente, op toeristen en bezoekers. De culturele erfgoedactiviteiten zijn met name ook geschikt voor basisschoolleerlingen en leerlingen uit het voortgezet onderwijs.

Mogelijke effecten

Versterking eigen identiteit; toename van bezoek aan evenementen, tentoonstellingen e.d.; toegenomen begrip van inwoners over de geschiedenis en achtergronden van de gemeente etc.

Rol gemeente

Financieel ondersteunen heemkundekringen e.d., bijdragen aan onderhoud monumenten en materieel erfgoed, bevorderen erfgoededucatie, beschermen van cultureel erfgoed.

6.4.2. Stand van zaken

De heemkundige kring Pladella Villa krijgt een jaarlijkse subsidie van €7.500,-. Zij voeren daar activiteiten voor uit en houden voorzieningen in stand om daarmee zoveel mogelijk facetten van ons cultureel erfgoed te behouden en de inwoners de mogelijkheden te bieden om daarvan kennis te nemen. In dat kader worden lezingen, excursies en tentoonstellingen georganiseerd, en een collectie en bibliotheek beheerd. De Heemkamer is in 2013 door 2025 personen bezocht, waaronder door leerlingen van de groepen 5 van alle basisscholen in de gemeente. Ook hebben leerlingen van het Pius X-college maatschappelijke stage gelopen bij de heemkundige kring.

6.4.3. Beleid voor de komende jaren

Om de waarde van ons erfgoed ook voor jonge generaties te laten beseffen en ervaren is het van belang te blijven investeren in erfgoededucatie. Erfgoed Brabant, de heemkundige kring en Cultuurpost Bladel werken daarom al enkele jaren samen ter versterking van de erfgoededucatie. Ook voor 2015 staat weer het project "Jet en Jan" op stapel voor alle groepen vijf van de basisschool. Ook staan het bezoeken van schoolkinderen aan de heemkamer en het verlenen van medewerking aan maatschappelijke stages op het activiteitenprogramma van 2015 voor de heemkundige kring.

6.5. Passieve cultuurparticipatie

6.5.1. Definitie:

Globale beschrijving

Onder passieve participatie in culturele activiteiten wordt verstaan kunstbezoek, zoals een bezoek aan het theater, dansvoorstellingen, film, festivals, exposities en tentoonstellingen. Tevens kan hieronder worden verstaan het gebruik maken van de boekencollectie van de bibliotheek.

Doel

Mogelijkheden versterken om in de gemeente te kunnen genieten van (professionele) kunst en cultuur. Hierbij staat het kunnen genieten van het werk van anderen centraal en wordt minder aandacht besteed aan het zelf en samen met anderen maken van kunst. Er is aandacht voor het cultureel erfgoed en volkscultuur en er is ook aandacht voor kunst in de openbare ruimte.

Doelgroep

Deze strategie richt zich op alle inwoners van de gemeente Bladel, toeristen en bezoekers. Aanstormende talenten in de beeldende kunst en in de podiumkunsten kunnen in Bladel expositieruimten en podia vinden.

Mogelijke effecten

Zinvolle tijdsbesteding voor inwoners en bezoekers; vergroting levendigheid in de gemeente; vergroting betrokkenheid inwoners bij cultuur etc.

Rol gemeente

Beschikbaar stellen expositieruimte, financieel ondersteunen diverse podia en festivals, stimuleren vergroting podiumprogrammering, podiumruimten en bezoek aan culturele evenementen.

6.5.2. Stand van zaken

De gemeenschapshuizen bieden tal van culturele verenigingen de gelegenheid te repeteren en op te treden. De gemeente ondersteunt de gemeenschapshuizen door middel van een exploitatiebijdrage. Bovendien wordt ten behoeve van het theaterprogramma van Den Herd een jaarlijkse subsidie van € 9.800,- beschikbaar gesteld. Verder worden er binnen de gemeentegrenzen het succesvolle Totaalfestival en een paar kleinere evenementen georganiseerd, zoals de Kunststroute die langs diverse ateliers voert.

In 2011 is de nieuwe bibliotheek aan de Markt in Bladel geopend waarmee de gemeente er een moderne en beeldbepalende voorziening heeft bijgekregen. De bibliotheekvestiging is gebaseerd op een voor de regio nieuw concept, en is ingericht volgens een winkelformule: de materialen zijn aantrekkelijk en overzichtelijk gepresenteerd en de kleurrijke inrichting inspireert tot lezen en lenen. Door de inzet van retailprincipes wil de bibliotheek zowel de 'runshopper' (gerichte zoeker) als de 'funshopper' (snuffelaar) optimaal bedienen.

De hal van het gemeentehuis is sinds enkele jaren ingericht als expositieruimte. Daar wordt door veel kunstenaars gebruik van gemaakt.

6.5.3. Beleid voor de komende jaren

Het beleid voor gemeenschapshuizen wordt medio 2015 geëvalueerd. Er is geen zicht op dat er een wijziging plaatsvindt in het podiumaanbod. Ook in het toekomstige MFA Hapert is geen podiumvoorziening gepland. Dat wil zeggen dat Den Herd als theaterlocatie voor de gemeente in stand blijft. Wel is ten aanzien van het theateraanbod en speellocaties een afstemming in Kempenverband gewenst, zodat er kan worden geïnventariseerd welke voorzieningen beschikbaar zijn om te voorkomen dat iedere gemeente dure voorzieningen laat bouwen waar te weinig gebruik van wordt gemaakt. Ook het festivalaanbod kan in die zin regionaal worden afgestemd. Dit kan in de vorm van een geregeld regionaal overleg tussen beleidsambtenaren cultuur en/of een portefeuillehoudersoverleg cultuur, maar ook door het stimuleren van regionaal overleg tussen culturele instellingen en verenigingen..

De bibliotheek De Kempen zal in verband met landelijke en regionale ontwikkelingen en bezuinigingen vanaf 2015 een reorganisatie doorvoeren waarbij de nadruk minder komt te liggen op de uitleningen (die steeds meer zullen afnemen, onder andere door het gebruik van ebooks) en meer op leesbevordering op de basisscholen (bibliotheek op school), onder andere door aan de basisschool een leesconsulent te verbinden, die het leesonderwijs mede ondersteunt. De Bibliotheek op school is belangrijk, omdat planmatige en professionele leesbevordering een kernfunctie is van de bibliotheken. Op en via de scholen bereiken bibliotheken een publiek dat nog kan worden meegenomen in het ontdekken en leren appreciëren van lezen. Dit is juist in onze beeldcultuur van extra belang.

7. Financiële paragraaf

Voor 2014 zijn de volgende aan cultuur gelieerde bedragen opgenomen in de begroting:

Lokale omroep € 2.500,-
Gemeenschapshuizen € 490.440,- (incl. € 9.800,- waarderingssubsidie voor theaterprogramming Den Herd)
Bibliotheek De Kempen € 463.416,- (incl. huur Marktstaete)
Muziekverenigingen € 84,674,- (in 2015 € 80.440,- en vanaf 2016 € 76.206,-)
Toneelverenigingen € 5.000,-
Sniederskring € 225,-
Heemkundige Kring Pladella Villa € 7.500,-
Stimuleringsregeling cultuurinnovatie € 4.000,-
Oranjeactiviteiten € 2.847,-
Kerststallen € 1.085,-
Dodenherdenking € 800,-
Sint Nicolaas intocht € 2.629,-
Carnavalsoptochten € 1.000,-
Jeugdige carnavalswagensbouwers € 5.000,-
Totaalfestival € 3.500,-
Muzikale basisvorming basisonderwijs € 60.000,- (vanaf 2015 € 30.000,-)
Individuele subsidie muzikale en culturele vorming € 140.000,- (vanaf 2015 € 100.000,-)
Marktplaats cultuureducatie € 33.000,-
Dit laatste bedrag is opgebouwd uit de volgende budgetten:
€ 20.000,- gemeentelijke bijdrage cultuureducatie
€ 4.000,- bijdrage Rijk t.b.v. combinatiefunctie
€ 4.000,- bijdrage gemeente t.b.v. combinatiefunctie
€ 5.000,- budget uit cultuurhistorisch beleid

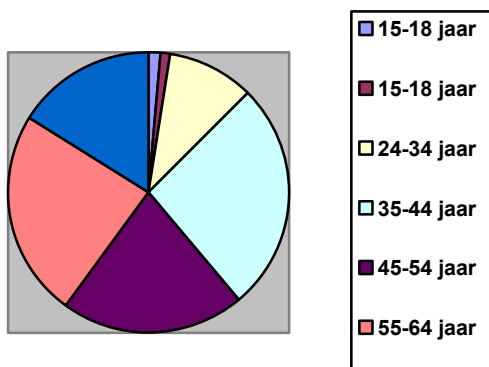
Bijlage:

Uitkomsten enquête voor inwoners t.b.v. cultuurnota gemeente Bladel 2014

Aantal deelnemers: 80

Beantwoording:

1. Wat is uw leeftijd?

15-18 jaar: 1 (1,25%), 19-23 jaar: 1 (1,25%), 24-34 jaar: 8 (10%), 35-44 jaar: 21 (26,25%), 45-54 jaar: 17 (21,25%), 55-64 jaar: 19 (23,75%), 65 jaar en ouder: 13 (16,25%)

2. Bent u man of vrouw:

Man: 49 (61,25%) Vrouw: 31 (38,75%)

3. Wat is uw hoogst genoten opleiding?

Universitair: 6 (7,5%), HBO: 33 (41,25%), MBO: 36 (45%), Lager onderwijs: 5 (6,25%)

4. Van welke culturele verenigingen of organisatie bent u lid?

Bibliotheek 26, muziekvereniging 10, koor 5, toneelvereniging 8, oudheidkundige vereniging 2, nergens lid van 22, overig 14

5. Welke cursussen of workshops volgt u?

Kunstzinnige vorming 5, fotografie/film 7, literatuur 1, toneel 4, erfgoed 2, overig 2, volgt geen cursussen 58

6. Waar volgt u deze cursussen?

In de gemeente Bladel: 9, buiten de gemeente Bladel: 10

7. Wordt u beperkt in deelname aan culturele activiteiten door de kosten ervan?

Ja: 11 (13,75%), Nee: 54 (67,5%), enigszins: 15 (18,75%)

8. Welke culturele activiteiten heeft u het afgelopen jaar bezocht *in* de gemeente?

Festival: 36, toneelstuk: 35, concert: 33, evenement: 27, lezing: 23, film: 2, dans: 1
overig: 9 waaronder theater, cabaret, musical, popquiz, activiteit Sniederskring
geen activiteit: 8

9. Welke culturele activiteiten heeft u het afgelopen jaar bezocht *buiten* de gemeente?

Concert: 42, film: 38, festival: 19, toneelstuk: 17, evenement: 16, lezing: 12, dans: 3,
overig: 10 waaronder streekfestival, Kempensessie Steensel, Lakedance, jazzweekend
geen activiteit: 10

10. wat mist u in het cultureel aanbod van de gemeente Bladel?

Film: 24, podiumprogrammering: 14, festivals: 13, aandacht voor cultureel erfgoed 12, kunsteducatie 7,
beeldende kunst: 5.
overig: 13 waaronder: stappen, archeologische vondsten, musicals, kunstenaarscollectief, mis niets

11. Worden culturele activiteiten voldoende onder de aandacht gebracht van *lokale* media?

Ja: 68, Nee: 12

12. Worden culturele activiteiten voldoende onder de aandacht gebracht van regionale media?

Ja: 58, Nee: 20

13. Hoe wordt u hoofdzakelijk op de hoogte gesteld van de activiteiten die u bezoekt?

Via lokale huis-aan-huis bladen: 72, via mond-tot-mond reclame: 32, via lokale radio/tv: 18, via andere kranten: 12, via VVV-website: 0.

Overig: 14 waaronder social media, internet, www.allesvanblad.nl, www.allesvandekempen.nl, www.casteren.net, flyers/brochures.

14. Aandacht voor cultuur

	Ja	Nee	Weet niet
<i>Is er voldoende aandacht op cultureel gebied voor de jeugd?</i>	15	25	39
<i>Is er voldoende aandacht op cultureel gebied voor de ouderen?</i>	32	11	35
<i>Is er genoeg aandacht op cultureel gebied voor mensen met een beperking?</i>	12	7	58
<i>Schenkt de gemeente voldoende aandacht aan cultuur?</i>	32	22	26

15. Wat is de rol van de gemeente inzake cultuurbeleid?

Stimuleren: 63x, financieel ondersteunen: 53x, ontwikkelen: 21x, geen rol: 3x.

Anders: 4 waaronder faciliteren, zorgen voor accommodaties, stimuleren bioscoop, bemiddelen, professioneel aanbod naar stad (geen taak voor gemeenten met omvang van Bladel).

16. Hoe denkt u over de volgende stellingen?

	Mee eens	Ge-deel-telijk mee eens	Niet mee eens	Geen mening/ weet niet
<i>Er zijn voldoende accommodaties voor repetities en uitvoeringen</i>	37	23	4	14
<i>Verenigingen worden gestimuleerd om samen te werken.</i>	16	31	15	18
<i>Bladel moet zich profileren als kunstgemeente</i>	10	23	34	12
<i>Er is in de gemeente Bladel een grote verscheidenheid aan cultuurvormen</i>	24	31	11	13
<i>Het onderwijs speelt een belangrijke rol bij deelname aan cultuur</i>	51	21	6	2
<i>Er is in de gemeente Bladel voldoende aandacht voor erfgoededucatie</i>	12	26	13	29

17. Andere zaken die van belang zijn ten aanzien van kunst en cultuur in de gemeente Bladel:

- bezuinigingen niet in eerste instantie bij cultuur leggen;
- stimuleer samenwerking tussen verenigingen;
- cultuur onvoldoende toegankelijk voor mensen met een kleine beurs;
- waas zuinig op onze verenigingen;
- archeologische vondsten verdienen aandacht;
- gemeente moet geen halfslachtige poging ondernemen om totaalprogramma aan te bieden: samenwerking met andere gemeenten op het gebied van theater, film e.d. is (financieel) onvermijdelijk;
- eigen cultuuruitingen centraal stellen;
- kunstwerken moeten draagvlak genieten bij burgers;
- meer geld voor cultuur en cultuureducatie voor jongeren;
- laat burgers zonder geld van de gemeente tot initiatieven komen;
- renovatie/nieuwbouw Den Herd;
- zet gebouw voor Cultuur en Sport neer tussen Hapert en Bladel;
- bevorderen sociale cohesie door laagdrempelige culturele voorzieningen en dito tarieven;
- graag creatieve dagvoorziening voor mensen met een beperking;
- zet bestaande gebouwen zoals het gemeentehuis en Pius X meer in voor culturele activiteiten;
- korting subsidies gaat ten koste van jeugdleden.

Uitkomsten enquête voor verenigingen, instellingen en kunstbeoefenaars t.b.v. cultuurnota gemeente Bladel 2014

Aantal verenigingen en instellingen die de enquête hebben ingevuld: 21, waarvan 7x muziekverenigingen, 6x scholen, 2x gilden, 1x peuterspeelzaal, 1x heemkunde, 1x festival, 1x dans, 1x toneel, 1x literatuur.

Beantwoording:

1. Bent u bekend met cultuurnota Bladel 2006:

Ja: 13 x, nee: 7 x.

2. Welk belang wordt gehecht aan de in de cultuurnota 2006 genoemde doelstellingen?

	Van groot belang	Van redelijk belang	Van matig belang	Van geen belang
<i>Het op positieve wijze beïnvloeden van de levensstijl van de inwoners</i>	10	7	3	1
<i>Het tenminste in stand houden van dat wat we aan kunst en cultuur in de gemeente hebben</i>	18	3	0	0
<i>Behoud en onderhoud van voor de gemeenschap waardevolle culturele objecten en voorzieningen</i>	18	2	1	0
<i>Stimuleren en faciliteren van de culturele verscheidenheid</i>	14	6	1	0
<i>Het toegankelijk maken en houden van cultuur voor zoveel mogelijk inwoners van de gemeente Bladel</i>	17	4	0	0
<i>Ondersteunen van innovatieve particuliere initiatieven</i>	7	11	3	0

3. Noem onderwerpen die u van belang acht in toekomstig cultuurbeleid in de gemeente Bladel:

- verbinding cultuur en onderwijs en inzetten op cultuureducatie (7x)
- instandhouding en niet verder bezuinigen op subsidies muziekverenigingen en muziekonderwijs (5x)
- een (nieuwe) manier van samenwerking tussen culturele instellingen (2x)
- mensen kennis laten maken met nieuwe vormen van cultuur (1x)
- regionale samenhang immaterieel erfgoed (1x)
- heemkunde (1x)
- een vernieuwd cultureel centrum (1x)

4. Besteedt de gemeente voldoende aandacht aan cultuur?

Ja: 13 x, nee: 8 x.

Toelichting:

- te veel bezuinigingen subsidies voor culturele activiteiten (4x)
- mag altijd meer (2x)
- te weinig ondersteuning aan of interesse voor culturele verenigingen (2x)
- meer inzetten op culturele activiteiten voor peuters (1x)
- nieuwe en eenmalige initiatieven ondersteunen (1x)
- op gebied waar Podium 10 voor staat redelijk/matig (1x)

5. Wat is de rol van de gemeente inzake cultuurbeleid?

Stimuleren: 20x, financieel ondersteunen: 21x, ontwikkelen: 2x, geen rol: 0x.

Anders nl.:

- subsidie muziekonderwijs op peil en bereikbaar voor alle lagen van bevolking
- ondersteunen cultuurcoördinator

6. Worden culturele activiteiten voldoende onder de aandacht gebracht van lokale media?

Ja: 18 x, nee: 2x, geen oordeel: 1x.

7. Worden culturele activiteiten voldoende onder de aandacht gebracht van regionale media?

Ja: 10x, nee: 9x, geen oordeel: 1x.

8. Wat mist u in het culturele aanbod?

Film: 6x, kunsteducatie: 5x, media: 4x, aandacht cultureel erfgoed: 4x, erfgoededucatie: 3x, podiumprogrammering: 3x, beeldende kunst: 2x, festivals: 2x, muziekeducatie: 2x, peuteractiviteiten: 1x.

9. Noem evenementen die van cultureel belang zijn:

Totaalfestival: 7x, carnavalsoptochten: 6x, Gilde evenementen: 5x, Podium 10: 4xcultureel programma Den Herd: 3x, muziekoptredens: 3x, Neterpop: 3x, harmonieën: 3x, dweildagen: 3x, toneel: 2x, heemkunde: 2x, Zomerfeesten: 2x, Sniederskring: 1x, summercast: 1x, boerenmert: 1x, jeugdactiviteiten: 1x, dans: 1x, click cultuur: 1x, vrienden van Sint Joris: 1x, taptoe Hoogeloon: 1x, exposities Rabobank: 1x, markten: 1x.

10. Werkt u samen met andere verenigingen of kunstenaars?

Ja: 21x, nee: 0x

11. Heeft samenwerking een meerwaarde voor het culturele klimaat in de gemeente?

Ja: 20x ja, weet niet: 1x.

12. Ziet u mogelijkheden culturele activiteiten voor jongeren te verbinden aan activiteiten voor ouderen?

Ja: 17x, nee:1 x, weet niet: 3x.

13. Ziet u mogelijkheden om cultuur en milieu/duurzaamheid met elkaar te verbinden?

Ja: 8x, weet niet: 13 x.

14. Ziet u mogelijkheden om mensen met een lichamelijke of geestelijke beperking meer te laten deelnemen aan culturele activiteiten?

Ja: 16 x, nee:2x, weet niet: 3x.

15. Andere zaken die van belang zijn ten aanzien van kunst en cultuur in de gemeente Bladel:

- betrokkenheid van gemeentebestuur;
- Verbinding tussen onderwijs en cultuur tot speerpunt maken;
- Probeer het culturele aanbod uit te breiden, maar versnipper daardoor de boel (financieel) niet
- vooral samenwerken, motiveren en kansen bieden;
- geen bezuinigingen op cultuur op school ;
- aanwas van onderuit wordt steeds moeilijker i.v.m. krimp en toenemende kosten muziekonderwijs;
- behoud subsidies voor verenigingen;
- breng een vernieuwd cultureel centrum tot stand;
- oprichten Milieu- en Educatiecentrum samen met het waterschap.